

bijlage

Projectplan
Ruimtelijke ingrepen

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

Datum
25 februari 2013

1 Algemene informatie

Projectnaam Bloemendalerpolder
Naam aanvrager 5.1.2e 5.1.2e, gemachtigd t.b.v. de aanvraag

2 Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Kunt u het eindbeeld van het plangebied schetsen na de werkzaamheden?

Geef hierbij ook aan welke onderdelen van de inrichting van het plangebied niet wijzigen.

Het plangebied betreft de Bloemendalerpolder die wordt begrensd door de spoorlijn Hilversum – Amsterdam, het Amsterdam Rijnkanaal, de verlegde A1 en de weg tussen Weesp en Muiden. Binnen dit gebied wordt een woonwijk ontwikkeld van ongeveer 2.700 woningen. Deze woonwijk ligt in de zuidoost hoek van de Bloemendalerpolder. Aan de westzijde en de strook tussen de A1 en de woonwijk krijgt een groene inrichting. Binnen de woonwijk komt een vrij grote waterpartij. De verhouding groen/grijs voor het hele gebied (inclusief de A1) is 1/3 verstedelijkt en 2/3 strategisch groen en blauw. In het groen/blauwe gebied komt naast de compensatie ook natuurgerichte recreatie.

2.2 Werkwijze werkzaamheden

Welke werkzaamheden gaat u uitvoeren?

Beschrijf hierbij ook de methode die u gebruikt. Om te kunnen bepalen of er verbodsbepalingen worden overtreden, moet u uw werkzaamheden in voldoende detail uitwerken. Beschrijf uw voorgenomen werkzaamheden daarom zo concreet mogelijk.

De belangrijkste werkzaamheden bestaan uit het voorbelasten van de woonwijk en de ontsluitingsweg en daarna het bouwen van woningen en de aanleg van een weg. Onder de weg worden enkele grote faunapassages en een kleinere faunapassage aangelegd. Ook in de bouwontsluitingsweg worden faunapassages opgenomen.

2.3 Planning werkzaamheden

Wat is de planning van uw werkzaamheden?

Beschrijf zo concreet mogelijk in welke perioden van het jaar u de werkzaamheden uitvoert. Onderbouw hierbij waarom u de werkzaamheden in die periode moet uitvoeren. De planning is complex en strekt uit over verschillende jaren. De exacte planning is afhankelijk van verschillende factoren, onder andere de ontwikkelingen op de markt m.b.t. de verkoop van woningen. Met zekerheid kan een planning gegeven worden voor 2017/2018. Daarbij wordt in 2017 in eerste instantie het kerngebied geoptimaliseerd,

groen op de kaart – bijlage 7 – met de planning (in het inrichtingsplan kerngebied staan de werkzaamheden die we hiervoor uitvoeren). Eind 2017 wordt begonnen met voorbelasten van enkele terrein delen. Op de kaart bijlage 7 zijn deze in geel gekleurd. Verder wordt een deel van de waterpartij gegraven (blauw op die kaart). Tevens is de voorlopige planning voor de komende jaren toegevoegd, de werkelijke planning is daarbij marktafhankelijk. Op bijlage 8 wordt een voorlopige planning voor de komende jaren gegeven.

3 Verbodsbepalingen

Beantwoord onderstaande de vraag per soort(groep).

3.1 Vernielen, beschadigen, onwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

Er zijn geen beschermde planten aangetroffen binnen de Bloemendalerpolder.

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

Er is geen noodzaak voor het overzetten c.q. verplanten van beschermde planten

3.3 Doden en verwonden van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

Er is geen voornemen tot het doden of verwonden van dieren

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verontrusten heeft betrekking op het beschermde dier zelf.

Doordat dieren moeten worden uitgeplaatst uit de woonblokken en de aan te leggen ontsluitingsweg zullen deze gevangen en daarmee verontrust worden.

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Beschadigen of vernielen is de aantasting of opheffing van de ecologische functionaliteit.

Er zullen voortplantingswateren van de heikikker gedempt en daarmee vernietigd worden. Ook verblijfplaatsen van rugstreeppad en mogelijk van andere dieren (wezel,

hermelijn, platte schijfhoren) worden beschadigd c.q. vernietigd. Voor een compleet overzicht wordt verwezen naar de bijlage 1 en 3.

3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verstoren is elke gebeurtenis die bijdraagt aan of een risico betekent voor de achteruitgang van de populatie of tot de vermindering van het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort.

Er zullen voortplantingswateren van de heikikker gedempt en daarmee vernietigd worden. Ook verblijfplaatsen van rugstreeppad en mogelijk van andere dieren (wezel, hermelijn, platte schijfhoren) worden beschadigd c.q. vernietigd. Voor een compleet overzicht wordt verwezen naar de bijlage 1 en 3.

3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier?

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

Onderdeel van de compensatie is het ontwikkelen van een metapopulatie voor o.a. de heikikker. Om de effectiviteit te vergroten en de vestigingssnelheid te bespoedigen worden – na inrichting – eiklommen van de heikikker overgezet. De dispersie van de heikikker is uiterst traag (maximaal enkele tientallen meters per jaar). Zonder overzetten van eiklommen in geschikt habitat zal de metapopulatie pas na verscheidene decennia ontstaan. Voor het overzetten van de eiklommen wordt samengewerkt met RAVON en Els & Linde B.V. De beide ecologen achten het overzetten van eiklommen van belang voor een gunstige ontwikkeling en vergroting van het draagvlak voor de heikikker. De heikikker komt nu voor in de gehele Bloemendalerpolder, maar in lage dichtheden. Door optimalisering van het gebied kan/zal een hogere populatiedichtheid ontstaan. In de Waterlandtak en de noorder en rietpolder of het PEN-eiland is of geschikt habitat in ontwikkeling (Waterlandtak) of al aanwezig. Zodra de Waterlandtak geschikt habitat heeft (dat ter beoordeling van de ecologen) kan gestart worden met overzetten. Het spreekt vanzelf dat het overzetten gebeurt door een ecooloog en dat de ontwikkelingen in de monitoring zijn opgenomen.

3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

Zie bij 3.7 met het overzetten van eiklommen zal tijdelijk en over korte afstand sprake zijn van het vervoer van dieren.

4 Ecologisch inventarisatie: achtergrond

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep)

4.1 Methode inventarisatie

Geef aan welke methoden en technieken u voor het inventariseren heeft gebruikt. Voor onderzoek naar soorten zijn in veel gevallen protocollen, richtlijnen of standaarden opgesteld. Beschrijf op welke manier u van deze standaarden gebruik gemaakt heeft. De inventarisatie in de Bloemendalerpolder is beschreven in bijlage 4. In bijlage 5 wordt ingezoomd op de heikikker. Voor de inventarisatie zijn de standaardprotocollen gebruikt.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Wanneer heeft de inventarisatie plaatsgevonden? In geval van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijn- soorten mag het veldonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar. In overige gevallen geldt een periode van vijf jaar.

De gehele Bloemendalerpolder is in 2014 geïnventariseerd door Bureau Waardenburg (zie bijlage 4). Voor de inventarisatie zijn de verschillende protocollen en soortenstandaarden gebruikt. Voor de ontwikkeling van de woonwijk is een MER uitgevoerd. Over de uitgevoerde inventarisaties wordt door Bureau Waardenburg het navolgende (verkort) aangeleverd:

Vaatplanten

Beschermden vaatplanten zijn vlakdekkend onderzocht in twee onderzoeksronden: in mei (voorjaarsflora) en eind juli/augustus (zomerflora).

Amfibieën

De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de periode dat de heikikker en rugstreeppad hun piek in voortplantingsactiviteit hebben. Voor de heikikker is dat omstreeks half maart - begin april (afhankelijk van de weersomstandigheden), voor de rugstreeppad half april - begin juni. Normaliter zijn hiervoor twee avondbezoeken per soort de standaard (dus in totaal vier avondbezoeken) waarbij roepende exemplaren (mannetjes) op geluid wordt geïnventariseerd. Omdat de heikikker activiteit erg laag was kon deze lastig in beeld worden gebracht en zijn extra veldbezoeken uitgevoerd (in totaal 4 avondbezoeken voor de heikikker en 2 avondbezoeken voor de rugstreeppad).

Aanvullend zijn in de periode juli - augustus nog twee veldbezoeken in combinatie met het vissenonderzoek uitgevoerd, gericht op zowel heikikker als rugstreeppad. Tijdens deze bezoeken zijn de slootkanten langzaam afgelopen waarbij gezocht is naar heikikker langs de oevers. In totaal zijn acht veldbezoeken uitgevoerd te behoeve van amfibieën.

Reptielen

Het onderzoek naar de ringslang is gericht geweest op het in kaart brengen van broeihopen en het verrichten van zichtwaarnemingen op kansrijke plekken waar de slangen zich in de ochtenduren opwarmen. Dit is gedaan door langzaam langs onbeschaduwde structuurrijke oevers te lopen en enkele meters vooruit kijken naar zonnende slangen op platgeslagen rietpollen, luwe plekken etc. tussen de begroeiing.

Vissen

Het vissenonderzoek is in de periode juli-augustus uitgevoerd waarbij alle potentiële wateren met behulp van een steeknet zijn bemonsterd.

Broedvogels

De inventarisatie van broedvogels is uitgevoerd volgens de methode 'uitgebreide territoriumkartering' (Hustings *et al.*, 1989). Hierbij zijn per bezoekeronde alle territorium- en nestin-

dicerende waarnemingen van een selectie van soorten met behulp van symbolen en afkortingen op veldkaarten ingetekend. Na afloop van het veldseizoen is per soort de op soortkaarten verzamelde waarnemingen uit de verschillende rondes volgens vaste criteria geclusterd en geïnterpreteerd.

Het met deze methode vastgestelde aantal territoria is een goede afspiegeling van het voorkomen van de getelde soorten in de onderzochte terreinen. Tevens is hierdoor een vergelijking mogelijk met eerdere jaren en andere gebieden in Nederland (MER richtlijn 'broedsucces en zeldzaamheid weidevogelgebied').

De inventarisaties zijn uitgevoerd in zeven onderzoeksrondes. De rondes zijn verspreid over het seizoen: tweede helft maart (o.a. uilen), eerste en tweede helft april, eerste en tweede helft mei en half juni (o.a. tweede ronde uilen). Met uitzondering van de rondes gericht op uilen beginnen veldbezoeken in de vroege ochtend (ruim voor zonsopkomst).

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen in de Bloemendalerpolder is gericht geweest op de aanwezigheid van verblijfplaatsen (kraamkolonies, paarplaatsen, winterverblijven in gebouwen en bomen), vliegroutes en belangrijke foerageergebieden. Het onderzoek is uitgevoerd conform het nationale Vleermuisprotocol. Hierbij is gebruik gemaakt van batdetectors D240x met time expansion, een Edirol R-09 opname-apparaat en geluidsanalyse-software Bat Sound Pro. Veldwerk heeft plaatsgevonden onder de vereiste omstandigheden van minimaal 10 graden Celsius en maximaal 5 Bft windkracht. Er zijn vijf rondes uitgevoerd:

- Post-winter/voorjaarsbezoek tweede helft april. Tijdens dit veldbezoek is informatie verzameld over de lokaal voorkomende soorten vleermuizen in relatie tot het landschap.
- Zomeronderzoek: in de periode mei - juli is informatie verzameld over de aanwezigheid van verblijfplaatsen (kraamkolonies), vliegroutes en foerageergebieden. Dit is gebeurd door middel van twee veldbezoeken. Hiervan is er één in de avonden (accent op uitvliegen van de kolonie, vliegroutes en foerageren) en één in de vroege ochtend (accent op zwermen rond de kolonieplaats) uitgevoerd.
- Najaarsonderzoek: vanaf augustus breekt voor veel soorten vleermuizen de paarperiode aan. Mannetjes van onder andere de beide soorten dwergvleermuizen bezetten een territorium en proberen hier zoveel mogelijk vrouwtjes naar toe te lokken. Andere soorten vertonen sociale activiteit op de locatie waar zij nadien overwinteren. Om deze activiteit in beeld te brengen zijn twee avond-/nachtbezoeken uitgevoerd in de periode augustus – half september.

Grondgebonden zoogdieren (waterspitsmuis)

De waterspitsmuis is met behulp van 'life-traps' (type Longworth) geïnterviewd middels de zogenaamde uitgebreide "IBN"-methode (Bergers, 1997a, 1997b). Verspreid over de vooraf geselecteerde meest potentiële locaties binnen de Bloemendalerpolder zijn in totaal 100 vallen geplaatst (in raaien van 10, met twee vallen per locatie) die gedurende drie opeenvolgende dagen tweemaal per etmaal zijn gecontroleerd (= zes controles), steeds na zonsopgang en zonsopkomst.

Ongewervelden

Parallel aan het vissenonderzoek (zie boven) zijn in het plangebied monsters van de watervegetatie genomen ten behoeve van de platte schijfhoren.

Update

In 2017 wordt een update van de inventarisatie uitgevoerd. Deze wordt uitgebreid met soorten als de wezel, hermelijn, bunzing en waterroofkevers. Met uitzondering van de waterspitsmuis en de algemeen voorkomende vogels worden alle inventarisaties her-

haald conform de juiste methoden van inventariseren. Daarnaast wordt een start gemaakt (nulmeting) met de monitoring van libellen, vegetatie en heikikker (bijlage 10 en 11).

4.3 Locatie inventarisatie

Geef op kaart aan welk gebied u heeft onderzocht. Het onderzoeksgebied is het gebied onder de invloedssfeer van uw werkzaamheden. Dit gebied kan ruimer zijn dan uw plangebied.

De gehele Bloemendalerpolder is onderzocht.

5 Ecologisch inventarisatie: resultaten

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep).

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Vraagt u aan voor een plantensoort? Welke groeiplaatsen van de plantensoort zijn in het plangebied aanwezig? Geef op kaart de groeiplaatsen aan. Wat is de omvang van de groeiplaats(en)?

De Bloemendalerpolder is een veenweidegebied, met bij de eendenkooi een moerasbos en ter hoogte van de Papelaan een verlaten volkstuincomplex en gemeentewerf – hier is voornamelijk ruderaal vegetatie aanwezig. Er zijn geen beschermde planten bekend.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Beschrijf de verspreiding van de plantensoort in de omgeving van het plangebied. Is de populatie geïsoleerd? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 4.1.

Er zijn geen beschermde planten bekend

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Zo ja, geef op kaart deze alternatieven aan.

De omgeving wijzigt ingrijpend door de bouw van een woonwijk en de ontwikkeling van natuur. Er is geen negatief effect op de planten, vanwege het ontbreken van beschermde soorten.

5.4 Diersoort:

a) Zijn in het plangebied nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de diersoort aanwezig? Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen zijn onder meer kraamkolonies, paarverblijven en overwinteringsplaatsen. Geef op kaart deze voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan.

Voor de locatie van de beschermde soorten verwijzen wij naar de bijlagen (4, 5 en 1) waarin verspreidingskaarten zijn opgenomen. Van niet alle soorten is een betrouwbare populatieschatting mogelijk c.q. uitgevoerd. Daar waar mogelijk is een schatting van de populaties gegeven in de bijlage 3. Gezien de omvang van het aantal soorten wordt verwezen naar de betreffende bijlagen.

B) Wat is de omvang van de populatie?
Van de meeste dieren is niet voldoende informatie beschikbaar voor een populatieschatting. De bepalende soort t.b.v. de omvang van de compensatie, de heikikker, heeft een levensvatbare maar geïsoleerde populatie van 1.000 tot 1.500 dieren.
C) Maakt de populatie deel uit van een netwerk? Beschrijf hier het netwerk. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op vragen 4.4, 4.5, 5.4 en 5.5.
De heikikker heeft een geïsoleerde populatie en geen metapopulatie (de Bloemendalerpolder is/was omringd met absolute barrières. De belangrijkste compensatie is het inrichten van een metapopulatie voor de heikikker. De andere soorten leven al in een metapopulatie en zijn (mede daardoor) minder kwetsbaar. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de bijlage 1, 5 en 3 (en 4)

5.5 Diersoort: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Zijn er foerageergebieden, migratie- en vliegroutes aanwezig in het plangebied?. Zijn deze essentieel voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (binnen of buiten het plangebied)? Geef op kaart deze andere ecologische functies aan.

Er zijn migratieroutes van de ruige dwergvleermuis langs het Amsterdam-Rijnkanaal bekend. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de bijlage 1 en 3 (en 4)

5.7 Diersoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Geef op kaart deze alternatieven aan. Kan de soort deze alternatieven op eigen kracht bereiken? Zorg dat uw beschrijving in ieder geval deze vragen beantwoord.

De meeste dieren die voorkomen zijn soorten die in veenweidegebieden of veenmoerassen voorkomen. De meeste soorten hebben voldoende alternatieven in de omgeving – die soorten worden daar ook aangetroffen. De meer mobiele soorten hebben een metapopulatie en daarmee een stevige basis. Belangrijke uitzondering is de heikikker die in de Bloemendalerpolder een geïsoleerde populatie heeft. Aangezien er absolute barrières voor de heikikker aanwezig zijn zal de soort zonder hulp (natuurcompensatie) de alternatieve gebieden niet bereiken. De heikikker zal dan lokaal uitsterven. Er is daarom geen alternatief mogelijk voor de heikikker. De stellers van het compensatieplan (de heren **5.1.2e** en **5.1.2e**) zijn zich hiervan bewust en hebben daarom plannen ontwikkeld waarmee het duurzaam voortbestaan van de heikikker verzekerd is. Deze plannen zijn gericht op het ontsluiten van andere gebieden vanuit de Bloemendalerpolder waardoor een metapopulatie ontstaat. De basis voor de toekomstige populatie is daarmee steviger dan de huidige.

6 Effecten

Beantwoord onderstaande de vraag per soort

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de soort? Leg daarbij een relatie met de resultaten van uw ecologische inventarisatie en alle voorgaande punten. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten¹. De soorten zijn beschreven in de bijlage 3 en 1. Hieronder wordt puntsgewijs een overzicht gegeven (voor de vetgedrukte soorten is ontheffing nodig):

Heikikker – run off kan voor lokaal en beperkte vervuiling zorgen, ook het uitlaten van honden kan een effect veroorzaken (onduidelijk wat de omvang van het effect is)

Rugstreeppad – geen kwalitatieve effecten te verwachten

Bunzing – geen kwalitatieve effecten te verwachten

Wezel – mogelijk leidt verstoring tot een lagere populatiedichtheid

Hermelijn – effect waarschijnlijk gering omdat de randen van de Bloemendalerpolder behouden blijven – de soort heeft daar haar habitat

Molmuis – effect is speculatief (de soort wordt pas kort voor Nederland onderscheiden, ecologisch onderzoek ontbreekt volledig)

Gewone dwergvleermuis – geen kwalitatief effect, wellicht zelfs positief door toename windluwe plekken, en toename waterpartijen

Ruige dwergvleermuis – geen effecten

Kleine dwergvleermuis – geen kwalitatief effect, wellicht zelfs positief door toename windluwe plekken, en toename waterpartijen

Rosse vleermuis – geen effect te verwachten

Laatvlieger – geen kwalitatief effect, wellicht zelfs positief door toename windluwe plekken, en toename waterpartijen

Gewone grootoorvleermuis – er zal geen effect optreden

Meervleermuis – soort is niet bekend van de Bloemendalerpolder

Watervleermuis – soort is niet bekend van de Bloemendalerpolder, Waardenburg meldt de soort wel, maar geeft onvoldoende details om een uitspraak te rechtvaardigen

Waterspitsmuis – soort is niet bekend van de Bloemendalerpolder

Havik – geen effect omdat de eendenkooi behouden en rustig blijft

Sperwer – niet als broedvogel bekend

Gierzwaluw – niet als broedvogel bekend

Roek – niet als broedvogel bekend, wel juist buiten het plangebied, geen effect

Ransuil – broedvogel in de bosjes langs de Papelaan, bosjes worden gekapt dus de broedlocatie verdwijnt. Wat als een kwalitatieve achteruitgang is te beschouwen

Buizerd – Het verdwijnen van broedplekken is (ook) een kwalitatief effect.

Ooievaar – losse waarnemingen bekend, geen broedparen, geen effect

Boomvalk – waarschijnlijk geen effect

Grote gele kwikstaart – geen effect

Huismus – broedvogel in een gebouw dat is verdwenen met de aanleg van de nieuwe A1. Meldingen van de vogels langs de rand van de polder, waarschijnlijk geen effect

Ringslang – door versnippering een achteruitgang van de kwaliteit

Platte schijfhoren – niet aangetoond, mogelijk effect door verslechterde waterkwaliteit.

Brede geelgerande waterroofkever – geen effect te verwachten.

Gestreepte waterroofkever – mogelijk effect door verslechterde waterkwaliteit

¹ Door verschillende projecten kan er een versterkend effect zijn op de populatie die groter is dan het effect van uw project op zich. U dient al deze extra effecten mee te nemen in uw beoordeling.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de oppervlakte van het leefgebied van de soort? Een voorbeeld is vernietiging van het habitat door de bouw of sloop van woningen. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten.

De soorten zijn beschreven in de bijlage. Hieronder wordt puntsgewijs een overzicht gegeven (voor de vetgedrukte soorten is ontheffing nodig):

Heikikker – verkleining van het habitat en daaraan gekoppeld de populatie tot onder het bestaansminimum

Rugstreeppad – tijdelijk een opleving van de populatie door voorbelasting. Daarna een populatie op het huidige niveau

Bunzing – verkleining habitat en daarmee een kleinere populatie

Wezel – verkleining habitat en daarmee een kleinere populatie

Hermelijn – effect waarschijnlijk gering omdat de randen van de Bloemendalerpolder behouden blijven – de soort heeft daar haar habitat

Molmuis – effect is speculatief (de soort wordt pas kort voor Nederland onderscheiden, ecologisch onderzoek ontbreekt volledig)

Gewone dwergvleermuis – Er zal geen effect optreden, verblijfplaatsen verdwijnen niet

Ruige dwergvleermuis – Er zal geen effect optreden

Kleine dwergvleermuis – soort is niet bekend voor de Bloemendalerpolder (niet gezocht), effect gelijk aan gewone dwergvleermuis

Rosse vleermuis – geen effect te verwachten

Laatvlieger – Er zal geen effect optreden, mogelijk positief door toename oppervlaktewater

Gewone grootoorvleermuis – Er zal geen effect optreden

Meervleermuis – soort is niet bekend van de Bloemendalerpolder

Watervleermuis – soort is niet bekend van de Bloemendalerpolder, Waardenburg meldt de soort wel, maar geeft onvoldoende details om een uitspraak te rechtvaardigen

Waterspitsmuis – soort is niet bekend van de Bloemendalerpolder

Havik – geen effect omdat de eendenkooi behouden en rustig blijft

Sperwer – niet als broedvogel bekend

Gierzwaluw – niet als broedvogel bekend

Roek – niet als broedvogel bekend, wel juist buiten het plangebied, geen kwantitatief effect

Ransuil – bosjes worden gekapt dus de broedlocatie verdwijnt.

Buizerd – broedvogel op twee plekken, langs de Papelaan en centraal in de Bloemendalerpolder. Beide broedplekken verdwijnen door kap c.q. woningbouw

Ooievaar – geen effect

Boomvalk – waarneming in het broedseizoen langs de Weesperweg, geen broedlocatie bekend. Geen effect

Grote gele kwikstaart – geen effect

Huisms – broedvogel in een gebouw dat is verdwenen met de aanleg van de nieuwe A1. Meldingen van de vogels langs de rand van de polder, waarschijnlijk geen effect

Ringslang – overwinterende dieren bekend van het spoortalud, verder jagend in de bloemendalerpolder, Effect grote(re) kans op verkeersslachtoffer op de ontsluitingsweg onder het talud

Platte schijfhoren – bij aanwezigheid afname habitat.
Brede geelgerande waterroofkever - geen effect te verwachten.
Gestreepte waterroofkever – bij aanwezigheid afname habitat

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Hoe gaat u het effect van uw werkzaamheden op de soort kritisch volgen tijdens de uitvoering? Wie gaat de effecten van uw werkzaamheden kritisch volgen? Beschrijf de deskundigheid van deze personen.

Voor 2017 is een update en aanvulling van de inventarisatie gepland, er is al opdracht voor gegeven (bijlage 10 en 11). De inventarisatie richt zich op alle potentieel aanwezige beschermde soorten. Tegelijkertijd wordt een nulmeting voor de monitoring opgezet. De monitoring richt zich op libellen, vegetatie en heikikker. De eerste twee zijn een maatstaf voor de ontwikkeling van de natuur en de laatste is van belang omdat juist de heikikker de meest kwetsbare soort is.

7 Gunstige staat van instandhouding

Beantwoord onderstaande vragen per soort(groep).

7.1 Staat van instandhouding

Wat is de staat van instandhouding van de soort?

De heikikker heeft een levensvatbare maar geïsoleerde populatie in de Bloemendalerpolder. Door de ontwikkeling van de woonwijk zal de soort lokaal uitsterven. Zie bij punt 8 voor de genomen maatregelen.
De andere soorten zullen een lagere aantal of een lagere dichtheid hebben, maar niet verdwijnen uit de Bloemendalerpolder

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Doen uw werkzaamheden afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding? Onderbouw uw antwoord. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op de vragen over effecten en maatregelen.

Met uitzondering van de heikikker is de staat van instandhouding van de soorten waarvoor een ontheffing wordt gevraagd gunstig

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook vraag 7.3.

7.3 Zorgvuldig handelen

Handelt u zorgvuldig? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vragen in paragraaf 8 (maatregelen).

Voor de uitvoering is een ecologisch werkprotocol opgesteld (bijlage 6). Het werk wordt gecontroleerd door een ecooloog van RAVON of Els & Linde.

8 Maatregelen

Beantwoord de volgende vragen per maatregel.

8.1 Maatregel

Welke maatregel gericht op de aangevraagde soorten bent u van plan te nemen? Beschrijf de voorgenomen maatregel zo concreet mogelijk met voldoende detail.

Er is een uitgebreid compensatieplan opgesteld (zie bijlage 1). De compensatie bestaat uit het verbeteren van de habitatkwaliteit en het ontwikkelen van een metapopulatie voor de heikikker en de andere soorten. Vanwege de omvang van de maatregelen wordt verwezen naar het compensatieplan en het inrichtingsplan voor het kerngebied (bijlage 2).

8.2 Locatie maatregel

Is de uitvoering van de maatregel locatiegebonden? Geef dan op de kaart de locaties aan.

De maatregelen worden uitgevoerd binnen de Bloemendalerpolder en de Waterlandtak. De laatste wordt ontwikkeld als compensatie voor de A1. De inrichting is dusdanig dat de soorten van de Bloemendalerpolder hier ook van profiteren. Onder de Weesperweg/Korte Muiderweg komt een faunapassage die de Bloemendalerpolder met de Waterlandtak verbindt. De kaart m.b.t. de Waterlandtak is opgenomen als bijlage bij het compensatieplan (bijlage 1). Met een simpele maatregel – een faunapassage in de Maxisweg – wordt de Bloemendalerpolder/Waterlandtak verbonden met de Noorder en Rietpolder en het PEN-eiland. Er ontstaat dan een groot aaneengesloten netwerk van natuurgebieden. De kwaliteit is hoger dan in de huidige situatie (zonder woningbouw) omdat de isolatie wordt opgeheven. De inrichting binnen de Bloemendalerpolder is aangepast op de noodzaak van soortbescherming. Oorspronkelijk was het een recreatiegebied met natuur, nu is het een natuurgebied met recreatie

8.3 Doel maatregel

Welke doel wilt u met de maatregel bereiken? Bijvoorbeeld het voorkomen van overtreden van een bepaalde verbodsbepaling voor een soort. Of het compenseren van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Doel van de maatregel is het garanderen van een duurzaam voorkomen van de beschermde soorten in de bloemendalerpolder.

8.4 Effectiviteit maatregel

Waarom is het aannemelijk dat de maatregel effectief zal zijn? Betrek bij uw antwoord de lokale omstandigheden. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden in paragraaf 3.

Uit het onderzoek is snel gebleken dat de heikikker – met zijn geïsoleerde populatie – de sleutelsoort is voor het slagen of falen van de compensatie. Er zijn drie alternatieven afgewogen:

1. Compensatie volledig in de Bloemendalerpolder
2. Realocatie van de heikikker
3. Ontwikkelen van een metapopulatie

Compensatie binnen de Bloemendalerpolder bleek fysiek en ruimtelijk niet mogelijk. Voor compensatie is 100 ha optimaal leefgebied nodig (ten opzichte van de 300 ha nu, bijlage 5). Binnen de Bloemendalerpolder bleek niet voldoende ruimte beschikbaar (rekening houdend met randeffecten) – de maatregel is niet uitvoerbaar.

Realocatie van de heikikker stuit op grote consequenties. Deels doordat dan een ander gebied wordt opgezaaid met het probleem van de Bloemendalerpolder, maar ook vanwege wetenschappelijke terughoudendheid met realocatie

Ontwikkelen van een metapopulatie zorgt dat de basis voor de heikikker breder wordt, het is de meest duurzame methode. Er zijn talloze voorbeelden van soorten die in een metapopulatie veel minder kwetsbaar zijn dan als geïsoleerde populatie.

8.5 Afhankelijk

Bent u voor de uitvoering of instandhouding van de maatregel afhankelijk van derden? De Waterlandtak wordt ontwikkeld door Rijkswaterstaat met de provincie Noord-Holland als regisseur. In principe zijn het andere eigenaren en andere doelstellingen. Echter analyse van de inrichtingsmaatregelen leert dat de inrichting aansluit op de habitateisen van de soorten uit de Bloemendalerpolder.

De maatregel binnen de Bloemendalerpolder vallen volledig binnen de verantwoording van de ontwikkelaar.

In de Noorder en Rietpolder en op het PEN-eiland zijn geen maatregelen nodig.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Is de maatregel functioneel, voordat u met uw werkzaamheden begint? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 2.4. Wie gaat de functionaliteit van de maatregel bepalen? Beschrijf de deskundigheid van deze persoon

Gestart wordt met het optimaliseren van het kerngebied. Dat leidt direct tot een hogere dichtheid omdat de heikikker en andere beschermde soorten hier nu ook al voorkomen. Na de eerste fase voorbelasting wordt direct gestart met de inrichting c.q. optimalisering van de verbindingszone in de Bloemendalerpolder.

Tegen de tijd dat de Waterlandtak nodig is als compensatiegebied is deze ook goed ontwikkeld (de inrichting wordt momenteel uitgevoerd).

E is dus telkens tijdig en voldoende oppervlakte compensatiegebied functioneel.

De functionaliteit wordt bepaald door de beide ecologen (5.1.2e).

9 Alternatieven

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook de vragen in deze paragraaf. Maak zo nodig onderscheid per soort(groep).

9.1 Alternatieve locatie

Welke alternatieve locaties voor uw project heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn.

Een afweging van de alternatieven is een onlosmakelijk onderdeel van een MER. Voor de afwegingen voor de alternatieven wordt naar de MER en het bestemmingsplan verwezen. Beide zijn niet als bijlage toegevoegd – op verzoek kunnen deze alsnog worden toegestuurd.

Wel wordt opgemerkt dat het "groengebied" onder druk van de heikikker ingrijpend anders wordt vormgegeven.

9.2 Alternatieve inrichting

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn.

Het groengebied wordt nadrukkelijk ingericht als compensatiegebied en aldus beheerd.

De oorspronkelijk recreatieve functie is sterk teruggedrongen en gericht op

natuurvriendelijke recreatie. Verder is besloten om in iedere woning verblijfplaatsen voor vleermuizen te integreren.

9.3 Alternatieve werkwijze

Welke alternatieve werkwijze heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn.

Voor de uitvoering is een ecologisch werkprotocol opgesteld, deze is leidend bij de werkzaamheden (bijlage 6). Te voorkoming van misverstanden verzoeken wij u in de ontheffing een verwijzing naar het ecologisch werkprotocol op te nemen.

9.4 Alternatieve planning

Welke alternatieve planning heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Wilt u uw werkzaamheden uitvoeren tijdens de kwetsbare periode van de soort? Onderbouw waarom het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode niet mogelijk is.

De start van de werkzaamheden aan delen van de woonwijk wordt telkens buiten de kwetsbare periode gedaan, bovendien wordt telkens gecontroleerd of binnen het terrein beschermde soorten voorkomen. Er is een monitoringsprogramma opgezet om de ontwikkelingen te volgen (bijlage 10).

10 Literatuur

10.1 Gebruikte documenten

Heeft u in uw antwoorden verwijzingen naar literatuur (rapporten, andere ontheffingen, beleidstukken, protocollen, standaarden) opgenomen? Neem dan een literatuurlijst op. Geef daarnaast aan welke documenten u aan deze aanvraag heeft toegevoegd.

Bijlage 1: compensatieplan voor de bloemendalerpolder

Bijlage 2: Inrichtingsplan kerngebied

Bijlage 3: Overzicht aanwezige soorten

Bijlage 4: Eindrapport veldonderzoek BDP Flora en Fauna

Bijlage 5: Heikikker bloemendalerpolder

Bijlage 6: Ecologische Werkprotocol

Bijlage 7: Compensatiegebied vs bouwrijp

Bijlage 8: Kaart fasering ophogen in relatie tot ontheffing flora en fauna

Bijlage 9: Actualisatie Grex verkort

Bijlage 10: Bloemendalerpolder monitoring en actualisatie

Bijlage 11: Els en Linde 20170228 opdr form inv en monitoring

Bijlage 12 Topografische kaart

Bijlage 13 Els en Linde 20170323 volmacht indienen ontheffing natuurwet GET HJ

Bijlage 14 ligging ten opzichte van Natura 2000

Handtekeningformulier